

NAROČNINA:

Letna: Akademiki . . . 30 Din
 Drugi 40 Din
 Mesečna: Akademiki . . . 4 Din
 Drugi 5 Din

Čekovni račun številka 17.139

Uredništvo in uprava:
 UNIVERZA, Ljubljana.

11. NOVEMBRA 1936.

1551

Odprite
univerzo
k mečki
mladini

AKADEMSKO GLASILO ZA UNIVERZNA IN JAVNA VPRAŠANJA

Vprašanje dolžnosti

Kadarkoli zasledimo v tujem tisku besedo o Slovencih, vstane vedno znova pred nami staro, težko vprašanje, kako smo predstavljeni tujini. Osemnajst let je, kar smo prenehali biti avstrijska provinca, za katero so stoletja skrbeli, da se ni v ničemer razlikovala od ostalih avstrijskih pokrajin, ki so bile brez dednih prav pod habsburško krono, in o kateri se ni smelo v svetu vedeti ničesar. Skoro dve desetletji, kar imamo na svojem ozemlju vrsto samostojnih gospodarskih in kulturnih ustanov, in vendar se ni to važno vprašanje premaknilo skoro nikamor. Francoski tisk nam je prinesel v teh dneh nov dokaz za to.

*

Izšel je 52.—53. snopič velike francoske enciklopedije Grand Mémento encyclopedique Larousse, ki prinaša med drugim tudi oris jugoslovanske literature. Delo, ki bo v vseh bibliotekah, y vsaki francoski kulturni hiši in poleg tega še raztreseno po vsem svetu. Kadarkoli rabi novinar, politik, publicist ali gospodarstvenik informacij o kateremkoli vprašanju, jih išče najprej v Laroussu. Zato nam ne more biti vseeno, kaj pravi ta o nas, koliko pozna naše stvari in kako jih predstavlja. Kakor že tolikokrat v sličnih prilikah, smo razočarani tudi topot. Bivši univerzitetni lektor in vodja francoskega instituta v Zagrebu, g. Raymond Warnier, znani prijatelj Hrvatov, obravnava jugoslovansko literaturo skupno za vse tri narode. Gotovo je tak vidik zahteval založnik, toda tudi v tem okviru bi morala biti prvič slovenska literatura kot celota predstavljena drugače, in drugič bi morali najti naši vidnejši literarni predstavniki drugačno mesto. G. Warnier je živel med Hrvati in gleda na naša vprašanja nekako s hrvatskega stališča. Tako je prišlo, da v dobi našega narodnega preporoda, v kateri je živela na Slovenskem vrsta ljudi, ki jim ni bilo primere v sodobni Hrvatski in ne v Srbiji, ni težišče na Prešernu, ampak na Vrazu. Ta mladi štajerski Slovenec, ki je po težkih notranjih peripetijah edini iz svoje in kasnejših generacij kot osemindvajsetletni študent prešel k Hrvatom, je v moderni francoski enciklopediji še vedno problem, spričo katerega se zastavlja vprašanje, ali ni obdržanje slovenščine, sedaj ko je on prestopil, podpora slovenskemu nacionalizmu, ki kompromitira enotnost jugoslovanskega teritorija? — kot da ne bi na to vprašanje odgovarjalo življenje samo vsak dan znova skozi tristo let pred Vrazom in sedaj že sto let za njim.

Na eni strani tako prefinjeno prisluškovanje notranjim vprašanjem Jugoslavije, da je ugotovil, da je Ivo Andrič z nekaterimi prijatelji probudil Bosance, na drugi toliko pomanjkanje življenja v slovenske stvari in to prav v tiste, ki so pred svetom najvažnejše!

*

Tudi izdaja nove francoske enciklopedije pomenja za nas nov zamujen trenotek. Gotovo bi moral g. Vernier v službi objektivne znanosti za svojo mednarodno javnost stremeti za boljše predočitvijo vprašanj, toda krivda je predvsem na naši strani. Imamo univerzo, vrsto znanstvenih in kulturnih ustanov, celo številno literarnih in znanstvenih delavcev, toda od vsega tega v dobi nekaj desetletij nismo mogli dobiti tistih nekaj študij, ki jih ima v nemškem, francoskem in angleškem jeziku vsak narod o svojem slovstvu, kulturnih, političnih in gospodarskih vprašanjih. Vse dotlej ne bodo prenehala naša razočaranja in se nam bodo pri sleherni priliki, ko se govori o nas v Evropi, izpodmaknila pod nogami tla, dokler se pač ne bomo zavedli, da je tudi to samo naša dolžnost.

Zaprta pot

(Donesek k vprašanju specializacije.)

Karkoli je bilo doslej pisanega o specializaciji, o tem izredno važnem vprašanju, je bilo vselej pisano zaman. Čeprav je nadaljna izpopolnitev strokovne izobrazbe absolventov univerze enako važna za naše gospodarstvo in javno življenje kot za univerzo samo, se vprašanje ne more premakniti z mrtve točke. Kar je najtežjega pri tem, je to, da tam, kjer bi morali neprenehoma stremeti, da se za ta problem najde primerna rešitev, kot se zdi, niti ne vedo, da to vprašanje sploh obstoja.

Znano je, da je množica panog, ki zanje ne zadostuje univerzitetna izobrazba, ampak je po končanem študiju potrebna še nadaljnja specializacija. To velja posebno za medicinske in tehnične, toda tudi pravne in filozofske vede. Na naši univerzi ni posebnih institutov, ki bi uživali izjemne denarne dotacije, zato mora naš absolvent, če hoče biti doobra podkovan v svoji stroki, v inozemstvo. Pri tem pa je potrebno dvojje. Prvič, da ima tak mlad človek, ki se odpravlja na pot nadaljnega študija, zagotovljeno ob povratku mesto, ali da ima vsaj velike izglede na zaposlitev iz stroke, ki se zanjo specializira. Drugič pa seveda — denar. In tu smo pri jedru vprašanja.

Redki so pri nas sinovi takih družbenih krogov, ki bi zmogli denar za študij v inozemstvu. Poleg tega, da nimamo premožnih ljudi v evropskem pomenu te besede, je tudi naša valuta taka, da rabiš za življenje kje v Evropi približno trikrat toliko kot doma. V splošnem pa šolajo za take specializacije tudi zunaj mlade ljudi bolj javne kot pa privatne ustanove: industrije, ki si hočejo vzgojiti sposobnih mladih moči, država, deželne vlade, mesta, predvsem pa univerze in znanstvene ustanove same.

Kako je z našo industrijo, vemo. Kar je je res domače, je preneznatna, da bi si dovoljevala take dolgoročne investicije, tuja je zadovoljna, da ni in ne more biti domačih strokovnjakov in zaposluje v senci zakona o nenadomestljivih tujcih pri nas svoje ljudi. Toda tudi tukaj, v industriji, mislimo, da bi moglo priti do zboljšanja, in sicer s tem, da bi osnovala Zbornica za trgovino, obrt in industrijo kako ustanovo za gospodarsko panogo, ki je za nas važna. Tudi za Mestno občino ljubljansko se nam zdi, da svojih prosvetnih proračunov ni dobro uporabljala. Če pregledujemo njihove stolpce do leta, ko so pod županovanjem dr. Puca prenehali diferencirati posamezne postavke, se zgrozimo, kaj vse je spadalo takrat pod »prosveto in kulturo«. To je še eno tistih vprašanj, ki bo v interesu naše kulture same zahtevalo natančnejše proučitev. Nobenega dvoma ne more biti, da bi se dalo tu s primerno akcijo doseči, da bi MOL opredelila svoje razmerje do univerze na način, ki bi bil vreden tradicije, kot jo je nekoč ustvarjal župan Ivan Hribar, ki pa je bila kasneje žal zanemarjena in pozabljena. Toda vse to so le majhni, sicer važni, toda vendarle nekaki postranski viri, zdaleč ne tako obilni, kot bi mogel in tudi moral biti glavni, državni vir.

Že nekajkrat so bile pri nas objavljene točne statistike, podprte z uradnimi viri o štipendijah, ki ž njimi razpolaga ena ali druga treh naših univerz. Tako je na primer »Sodobnost« v svojem lanskem letniku opozorila na referat rektorja beogradske univerze, po katerem so imeli slušatelji ali absolventi te univerze v enem izmed zadnjih let nič manj kot 235 štipendij, medtem ko jih ni imela ljubljanska niti deset! Poudariti moramo, da to niso bile štipendije kakih zadužbin, ampak javni denar. Tu, mislimo, bi bilo treba zastaviti vse sile, da se ljubljanski univerzi pri-

bori delež, ki ji gre. Toda tega ne more napraviti nobena akademska akcija, nobeno pisanje listov, ampak samo univerza sama po svojih predstavnikih. Vprašanje je zanemarjeno, odkar imamo univerzo. Čeprav je res, da bi bilo mnogo lažje doseči kak uspeh pred leti, ko ni štedenje pri državnih proračunih igralo tako velike vloge kot je to danes, je vendarle tudi res, da ni mogoče pričakovati uspeha brez napora in da ni akcija brez izgledov na uspeh.

(Konec prihodnjič.)

O slovenskem mecenstvu

(Mimogrede ob Kidričevem »Prešernu«.)

Beseda mecen prestopi pri nas malokrat ozke stolpce slovarjev. In kadar se to zgodi, imamo praznik.

Ali po vsem tem smo vendarle pred nedavnim brali, da se je našel mecen, ki bi bil pripravljen z nesebično žrtvijo zgraditi moderen hram desetnici — slovenski umetnosti, ki že dolgo domuje pod streho dobrih ljudi.

In se je še našel, čeprav ga nihče ni iskal, nekdo, (moj bog, tako smo majhni, pa se vseeno marsikaj dobi!) ki je z občudovanja vredno bistroumnostjo baje dokazal v »Slov. narodu«, da nam takega hrama pravzaprav ni treba itd.

Tega sem se spomnil, ko sem bral v Kidričevem »Prešernu« na str. 376 te besede:

»Nastalo je torej presenetljivo vprašanje, kje je za posebne naglasne znake in posebna ločila faksimilirane izdaje odgovoren Prešeren in kje ne. Problem bi bil hitro rešen, ako bi mi bil g. Pere (lastnik cenzurnega rkp; op. por.) postregel z rokopisom. Tudi mecen je bil pripravljen žrtvovati lepo vsoto v namen, da se vrne rokopis zopet v Ljubljano. Ker pa je hotel sedanji lastnik dobiti za rokopis proti pričakovanju jako visoko vsoto, sva se založnica pričujoče izdaje Prešerna in jaz odrekla upanju, da ga dobiva na uporabo.« — — —

Tu slišimo drugič besedo mecen ali očitvidno je ne maramo.

Pripomnili bi samo tole: Slovenci si bržkone ne bomo mogli privoščiti tako kmalu ponovne izdaje »mojstra pevcov«. Zato naj bi bila vsaj ta kar mogoče popolna. Lepa prilika je bila dana tako s strani založnice kot z urednikove, ki pozna Prešernov tekst bolj kot kdorkoli.

Slovenskega znanstvenika zlepa ne razočara nobena stvar. Ne preseneti ga niti pod noge vrženo poleno. Komaj morda, da mu zagreni veselje do dela.

In vendar bi cenzurni rokopis ne izgubil niti trohice vrednosti, če tudi bi pogledal vanj sam dr. Kidrič!

Karel Bauer —r.

Nismo mi krivi, da list ni izšel pravočasno. Krivi so naročniki, ki se ne zavedajo svoje dolžnosti in ne poravnajo naročnine. — Naročniki naj se zavedajo, da je tudi v njihovih rokah usoda lista, da ne dobiva naš list od nikoder nobene podpore in smo odvisni le od naročnine. — Storite svojo dolžnost in plačajte še danes na ček. račun 17.139.

„Disidenti“

Doma ali v inozemstvo? — V tretji številki našega lista se je nekdo v članku pod gornjim naslovom odločil: »naši študentje, in to čisto najboljše, odhajajo v inozemstvo. V fazi narodnega razvoja, v kateri danes živimo, smatramo to kot disidentstvo s fronte, na kateri smo danes vsi potrebni, — v tem trenutku smatramo to kot izdajstvo nad delom za študentovsko in narodno skupnost. Slovenski študent študiraj na slovenski univerzi in pomagaj univerzi, sebi in narodu do boljših razmer.«

Patriotizem je sicer lep, a le tam, kjer je umesten. Kakšen pa bo kulturni nivo naše univerze, če bomo vedno tičali doma, če jo bomo vsi skupaj podpirali s svojo malomeščansko razgledanostjo, na to ne mislimo. Ali ne vidimo, da je Ljubljana mnogo premajhna, da bi sama vodila naš duhovni razvoj, da ji je treba vpliva od zunaj, katerega ji moramo prinesiti mi — sami. Še nekaj: na meji med Evropo in Balkanom smo. Če se ne bomo sami odločili za boljše, nas bo kulturni val potisnil drugam in takrat bomo spoznali, kaj smo v svoji omejenosti zagrešili.

O sistemu inozemskih univerz, o dogajanju onstran meja poročajo časopisi; res. A sami sebe po takih programih ne bomo nikdar dvignili na velikomestni živelj. Če hočete spoznati mentaliteto kraja, ljudi in kulture, morate tam živeti, živeti z odprtimi očmi, ne dva, tri tedne, ampak pol leta, eno leto! Sicer boš videl samo ono, kar si iskal: morda v Nemčiji vso pozitivnost Wagnerjanske kulture in Hitlerjevega režima, ali ravno obratno: vso bedo nemškega proletarca, rasistične umetnosti in strahoto delovnih taborov. Kaj drugega je v nekaj tednih nemogoče, to se pravi vse dotle, dokler nisi spoznal ljudi, teh in onih, dokler nisi živel in se boril z njimi za skupne interese. Šele kadar boš lahko primerjal tako doživeto tujino s svojimi ljudmi, boš lahko res koristil domači univerzi. In ravno take pomoči ji je najbolj treba.

Ne pozabimo, da prejema od vplačanih šolnin naš zavod le borne procente, da mu torej s tem ne moremo bistveno koristiti, da je pa znanstveno odvisen od nas samih, zlasti onih, ki bomo nekoč predavali na njem in da ga nihče izmed nas, ki se zaveda njegovih težkih nedostatkov in kriz, tudi v inozemstvu ne bo zapustil. Samo nečesa nam je treba: polnega občutenja lastne bede, kateri moramo pomoči! — Malo nas je, ki sploh moremo v inozemstvo in malo je semestrov in izpitov, ki so nam tu priznani. A oni, katerim je to mogoče, pojdemo v svet, živimo z njim, da bo z njim živel tudi naša univerza! K.

Zadolženost slovenske vasi

(Prvo predavanje v a. a. k. »Njiva«.)

V soboto 24. oktobra je priredil akademski agrarni klub »Njiva« svoje prvo predavanje in sicer je predaval tov. Jože Kerenčič o za naše razmere zelo aktualnem problemu, o zadolženosti slovenske vasi. Na osnovi statističnega gradiva nam je predavatelj prikazal problem zadolženosti v njega notranji strukturi in povezanosti s celoto družbenih odnosov na naši vasi.

Posnemamo nekaj podatkov po stanju iz leta 1932.

Zadolženih kmečkih gospodarstev je pribl. 61 tisoč ali pribl. 47% vseh kmečkih gospodarstev. Vsa zad. km. gospodarstva dolgujejo pribl. 1.200 milj. dinarjev, od tega skoro polovico privatnikom. Na zad. km. gospodarstva odpadeta zemlja in dolgovi v sledečem razmerju:

9,5% vseh zad. gosp. brez zemlje dolguje 6% vse dolžne vsote. 69,5% vseh zad. gosp. (0—10 ha velikosti) ima le 29% zadolžene zemlje a dolguje 54% vseh dolgov; 21% vseh zad. gospodarstev (v velikosti nad 10 ha) ima 70% (!) vse zadolžene zemlje, a dolguje 40% vseh dolgov.

Iz primerjave tega razmerja je razvidno, da je breme zadolženosti največje pri najmanjših gospodarstvih, saj je tudi potreba po razdolitvi tu največja, izhajajoča iz osnovnega pomanjkanja kruha in nujnih potrebščin rodbine ter gospodarstva. Seveda so tudi tu dolgovi najmanj rentabilno izrabljeni in možnost ureditve dolžnikovih obveznosti najmanjša. To potrjuje tudi številčno povprečje, koliko sorazmerno odpade zemlje in dolga v posameznih skupinah gospodarstev na 1 osebo (brez zemlje à 2139 Din dolga; 0—10 ha velikosti povprečno na osebo 0,62 ha zemlje à 2589 Din dolga; nad 10 ha velikosti povprečno 4,92 ha zemlje à 6379 Din dolga; nesorazmerje

posebno kričeče: 0,62:2589 odgovarja 4,92:6379), na 1 delovno moč (podobno kakor zgoraj: nič zemlje 4057 Din dolga; 1,18 ha zemlje 4898 Din dolga; 9,33 ha zemlje 12070 Din (!) dolga, zopet kričeče nesorazmerje (!) in povprečno na 1 zadolž. gospodarstvo, ko odpade pri gospodarstvih v velikosti 0 do 10 ha zemlje povprečno na 1 ha zemlje 4154 Din, pri gospodarstvih nad 10 ha pa le povpr. 1296 (!) Din na 1 ha zadolžene zemlje. Te številke nam dajejo statistično potrdilo dejstvu, da je najbolj zadolženo malo kmečko gospodarstvo, ki ne pridela dovolj za lastno porabo in ki je dolžne vsote nujno porabilo nerentabilno ter v osnovi nima možnosti zadostiti obveznostim drugače, kakor da gospodarstvo še bolj oslabi in razpada.

To je nekaj drobcev iz predavanja, ki je bilo izčrpno in zgoščeno. Predavatelj se je dotaknil tudi zadnje uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov, o čemer se je razvila kratka debata.

Kogar bi zanimalo vprašanje zadolženosti slovenske vasi in vseh problemov, ki neposredno odn. posredno spadajo v to območje, naj si ogleda »Študij o naši vasi« v letošnjem »Ljubljanskem zvonu«.

G. minister Ivan Hribar za demokracijo

Posnemamo iz govora predsednika senata g. Ivana Hribarja izredno simpatične nam besede:

»... Razen tega bi bilo treba pokazati, da naš parlamentarizem ni prazna dekorativna institucija, temveč da donša narodu dragocene plodove demokracije sploh. In vendar je v Nürnbergu najmerodajnejša osebnost sodobne Nemčije proglasila, da je »demokracija duhovna osnova za sleherno demokracijo«. — Mi se, g. senatorji ne bomo ogrevali za tako in podobno politično pojmovanje, ker nas zgodovina uči, da so naši predniki — stari Slovani — že davno imeli znatno razvit čut za demokracijo.

Razstava češkoslovaške knjige

K razstavi češkoslovaške knjige, ki jo je priredila JČS liga v Ljubljani, bomo priobčili prihodnjic nekaj svojih misli. Razstavo kakor tudi predavanja je posetilo precejšnje število akademikov. Posebno močen vtis je napravila na nas miza s češko politično-znanstveno literaturo, ki nam daje mnogo misliti: najvidnejši češki politiki in državniki so obenem prvovrstni znanstveniki-publicisti s široko in temeljito strokovno kvalifikacijo.

Mi v Ženevi

V Ženevi se bo baje ustanovil poseben institut za študij in propagando literatur majhnih narodov.

Pričakujemo, da slovenska univerza in PEN klub tega ne bosta prezrla.

Štipendije za inozemstvo za l. 1936./37.

Turnerjevo štipendijo za letošnje leto sta dobila filozof dr. Svetozar Ilešič, asistent geogr. instituta in jurist dr. Čerferin. Štipendija za Češko je bila podeljena Logarju Vincencu, fil. Za Poljsko ni dobil letos štipendije nihče. Štipendije za Francijo so bile podeljene večinoma le za nekaj mesecev: Rovšek Milena, dipl. fil., Ivan Mencinger, iur., Šone Viktor, dipl. fil., od 1. nov. do 1. marca; Zajc Božena, med., Antič Silva, dipl. fil., Šuklje Lujo, teh., od 1. marca do 1. julija. Za osem mesecev (od 1. nov. do 1. julija) pa je dobil štipendijo dr. med. Peršič Ivan.

Pripravljali odbor Slovenskega kluba na univerzi v Ljubljani vabi vse dijaštvo, posebno pa novince, na informativno predavanje o univerzi in univerznih vprašanjih. Pripravljali odbor je povabil za predavatelja g. Fr. Petreta, nekdanjega predsednika »Ak. akcije«. Predavanje bo prihodnji četrtek, dne 19. t. m. ob 8. uri zvečer v predavalnici Kemičnega instituta v Vegovi ulici (realka).

Tovariši, ki dobivajo list na univerzo, ga dobe pri vratarju brez obvestila na deski za pisma. Tudi naročnino lahko poravnajo pri vratarju. Podpirajte tisk, ki se bori z Vami in za Vas! Zadržite ga po kavarnah, priporočajte ga znancem in prijateljem!

Bilanca doktorjev z nemških univerz

Aeskulapovi učenci so dali že 1934 z 2930 deli dobre tretjine vseh doktorjev. V novem letu 1935 so predstavljali s 3600 skoro polovico akademske mladine! Že dolgo ugotovljeno nagnenje k medicini se torej nadaljuje!

Majhno korist od »vzhodnega semestra« je imela tudi trgovska visoka šola v Königsbergu; tu se je dvignilo število promocij od 6 na 9, kjer navajamo primer, da so imele trgovske visoke šole, v Mannheimu 11 doktoratov, v Leipzigu 14 ter je povprečnost prestopil le Berlin z 23 oz. 27 promocijami.

Šele v velikem razmiku sledi 1830 takoimenovanih filozofov in nato okrog 1760 juristov.

O filozofih govorimo res večinoma le o »takoimenovanih«, kajti k tej fakulteti prištevajo na mnogih univerzah tudi vse gospodarsko in prirodoslovno znanstvene študije. Prirodoslovno fakulteto ima le devet univerz z 393 disertacijami, gospodarsko fakulteto samo štirje kraji z 260 deli. Še večje število je med »filozofskimi« doktorji, tako da preostane tej fakulteti v ožjem smislu komaj več kot 400 del.

Popolnoma redek, kot vedno je D. ali Dr. theol.; podelili so ga le 65 krat.

Največ medicincev je promovirala fakulteta v Münchenu. Z 410 doktorati ni samo najmočnejša medicinska fakulteta, temveč najmočnejša promocijska fakulteta sploh! Sledi ji berlinska medicinska šola z 338, tako da tvorita obe fakulteti približno petino vseh medicinskih doktorjev.

Resničen rekord postavlja zopet Erlangen: s 315 disertacijami je dal okrog 16% vseh juridičnih promocij. Torej je vsak šesti doktor juris iz Erlangena.

Tübingen je zopet najmočnejša teološka fakulteta, Berlin največja filozofska — toda prav tu so prirodoslovne in gospodarske znanosti tako povezane, da so primerjave brezsmiselne. Vendar pokaže statistika v drugih slučajih le nekaj tega, kar radi imenujemo »obraz« ali »tradicija« univerze.

Tudi tu se dotaknemo »visokošolskega vprašanja«, pri tem pa izpustimo doktorja teologije, kajti na 10 univerzah doktorat sploh ni bil podeljen.

In kakšen je bil način dela na visoki šoli in univerzi? Nad čem so se ubijali naši gospodje doktorji, da je bilo vredno truda in naslova?

Najprej: Šematika teologov je bila ubožna! Tu vlada najožji strokovni problem. Preiskave o exegesi v novem testametu, jezikovni problemi v starem testametu, to ozko mejo prestopa le hallsko delo o »Bismarckovem načelnem stališču do cerkve med kulturnim bojem«.

Tudi brez teološkega strokovnega znanja smo opazovalce vprašali, ali se ni nikdar vzbudila želja preiskavati strokovno znanstvene stvari, ki so blizu ljudstvu in njegovemu življenju? V preteklem letu 1935 so se pokazali začetki posebno na katoliških fakultetah. Zdi se, da jih sploh niso gojili.

Razmeroma nedotaknjeno od političnega razvoja je ostalo delo prirodoslovcev, njihovi študiji so ostali še dalje v predpisanih smereh. Posebno so se množile tehnične preiskave, ki se tičejo n. pr. reje, tržnosti, stanja cen domačih deželskih izdelkov. Govorimo o »poizkusih krmiljenja konjev-delavcev s kolerabo namesto ovsu; o hlajenju (Kühlagerung) nemških zelenjadnih in sadnih pridelkov ter njegovem pomenu za preskrbo Nemčije«, o političnem položaju prehranjevanja države govori še mnogo drugih del.

Prav tako, kot »Razvoj živinoreje v saškem Oberlausitzu« in »Najmočnejša velikost gospodarskega obrata na Švedskem«, imajo svoje doktorate hmeljarstvo in čebeloreja, pivo in jabolčnik.

Poleg stoje vrste običajnih strokovno znanstvenih preiskav. Fiziki se zopet bavijo z raziskovanjem žarkov in preizkušanjem surovin. Kemiški se pogosto posvečajo preizkušanju razstrelivnih snovi, temi, ki je že za dolgo let prenehala.

V ostalem naslovi njihovih disertacij: »o 1-thio-2, 6-dime-thyl-g-pyran-4-thio-dithio-2, 6-dime-thyl-g-pyran.«

Tudi medicinci imajo svoje predpisano delo, tako čitamo številne spise o operativni tehniki o vrednotenju (Auswertung) bolezenskih zgodovin in kliničnih monografij. Preizkušajo

»Teorijo halucinacij« ter »Posledice uživanja kave«. Nek doktor iz Erlangena vprašuje: Ali zadostujejo veljavni predpisi pregledu trupla, brez nevarnosti, da se ga živega pokoplje. — Frankfurt obravnava »Prirojeno plosko nogo« in Heidelberg »Konec sugestivnega ozdravljenja Zeileis-Gallspach«.

V zvezi z zakonodajo so preiskovanja o dednih boleznih, sem spadajo tudi študije o plemenih, v Berlinu »Kitajsko-evropejsko križanje, v Leipzigu n. pr.: »Leipziška hitlerjevska mladina«, preiskano po plemenskih znakih. Zelo so zrasla zobozdravniška dela, ki so gotovo v zvezi z javno zdravstveno nego, ter dela, ki se bavijo z različnimi poklicnimi boleznimi.

Tudi juristi so imeli 1935 velikansko množino nove snovi! Freiburg raziskuje »Postopanje socialnega častnega sodstva«, Erlangen »Uredniška odgovornost«, Tübingen »Izgon iz države po zakonu od 23. marca 1934«, Breslau »Delovna pogodba in skupnost podjetja«, Köln »Tarifna uredba po zakonu o uredbi nacionalnega dela«. Naj navedemo samo primere, da je obravnaval Erbhof »Nastajajoče društveno pravo«, »Stalna zgradba nemškega tiska« in drugo.

Poleg tega preiskave o tu- ter inozemskih pravnih problemih, spisi o kartelih in transfer-teorijah, Lex Heinze in varstvo valovnega območja, zasilno pravo motornega vozača, začetniško pravo na filmu in »Pravno razmerje pri krvnih transfuzijah«.

Erlangen zopet raziskuje »Zakonitost nacionalsocialistične revolucije« in »Vstavek nacionalsocialistične organizacije v državo«, »Preskrba dela« in »Pojem lastnine v deželnem pravu, B. G. B. in nacionalni socializem. Neko delo obravnava »Pruskega ministrskega predsednika v novem državnem redu«, drugo »Vpliv principa vodje na društva in krajevne skupine«.

(Konec.)

Juridični občni zbor

V soboto, 14. t. m. bo na univerzi ob 15. uri občni zbor DSJF. Vpisovanje traja samo do 12. t. m. od 10—11 ure v društvenem lokalu. Semestralna članarina znaša 3 Din, vpisnina 2 Din.

Zanimanje juristov za svoje strokovno društvo ni največje, če pomislimo, da v društvu skoro nikdar ni včlanjenih niti polovica slušateljev.

Ta premajhna zainteresiranost juristov za svoje študijske, ekonomske in socialne probleme je kriva, poleg raznih drugih momentov težkih študijskih razmer slovenskega jurista.

DSJF vodi in bi lahko s še večjim uspehom vodilo delo za ureditev študijskih prilik, za izboljšanje ekonomskega položaja študenta in za enakopravnost slovenske juridične fakultete v pogledu prostorov, dotacij in izpitnega reda.

Velika ovira za napredek društva je gotovo pomanjkanje primerne lokala s čitalnico, ki naj bi dal osnovo za uspešno strokovno delo in povezanost članstva, o kateri danes sploh ni mogoče govoriti.

O poteku občnega zbora in vseh aktualnih vprašanj, ki jih bo obravnaval, bomo obširno poročali.

Naši v inozemstvu

Dr. Vojeslav Mole, slovenski pesnik, profesor za umetnostno zgodovino na univerzi v Krakowu, je postal predsednik instituta »Slovanskih študij« v Krakowu.

Iz Beograda

Dom visokošolk v Beogradu je dozidan. Zdaj ga je treba še opremiti. Za opremo je Nj. Vel. kraljica darovala 50.000 Din, za kar so nakupili 100 postelj. Za ostali denar so se visokošolke obrnile na prosvetno ministrstvo. Povabile so najprej g. ministra prosvete na ogled doma. G. minister se je povabilu odzval, predlagal pa je visokošolkam, da pridobe potrebni denar z nabiralno akcijo. Sam je takoj poklonil kot svoj osebni dar 20.000 Din, kar da 8 postelj. Od ostalih ministrov so darovali: slovenski minister dr. Korošec 5 postelj, slov. minister dr. Krek 3 postelje, slov. senator dr. Ploj 1 posteljo, razni srbski ministri 38 postelj, razni beograščani 58 postelj; vse skupaj 213 postelj, to je 70.000 Din.

Darujte v tiskovni sklad

Dokumenti naše preteklosti

6. Pridiga škocjanskega župnika

Pravijo, da Slovenci nimamo svoje zgodovine. Res, če je zgodovina kakega naroda zgodovina kraljev, je nimamo. Nimamo niti bajk o junaškem slovenskem kraljeviču Marku in ne zgodovine borb svojega plemstva za dedna prava dežele. Toda zato imamo pretresljivo, še nenapisano zgodovino socialnih bojev slovenskega ljudstva. Prinašamo drobce iz njenega gradiva s sliko kmečkih razmer pred revolucijskim letom 1848. Ker ta družbeni razred ni imel niti takrat, niti dolgo kasneje svojih kronikov ali zgodovinarjev, je treba luščiti to gradivo iz najrazličnejših pomožnih virov. Tak vir je pridiga škocjanskega župnika Janeza Zaločarja, ki jo je imel četrto pobinkoštino nedeljo leta 1845.

Župnik je slutil, da bo vse to gradivo nekoč važno, pa je poslal svojo rokopisno oznamilno knjigo ljubljanskemu zgod. društvu, kjer se je v muzeju ohranila. Deloma jo je objavil Josip Westar v Carnioli, N. v. I., 192—200.

Farmanje! Slišim, de se punt začena v naših krajih in nekaj jih je že tudi mojih farmanov, ki so začeli z njimi vleči. Če hočete, farmanje, moj svet poslušati, vam bom tukej povedal vse, kar k ti reči gre; zakaj jez se bojim za vas, ker vem, de še nikoli iz nobenega punta nič prida ni peršlo. Poslušajte, farmanje, de vam povem, kako se je tlaka začela. Veste, de so v nekdanjih časih vsi vaši gruntje grešinski bili; potlej pa, ko grešine toliko sveta sami niso mogli obdelati, so jih med svoje hlapce in med druge ljudi, kateri so hoteli, razdelili in jim nekaj svojiga sveta dali, de so na njih smeli hiše in drugo poslopje postaviti, si njive, travnike narediti. Tako so gruntje začeli se. Ker pa taki gruntrarji grešinam gruntov niso plačali, ki niso imeli s čem, ampak so jih le tako rekoč od grešin v najem vzeli, so bili mitni (najemni), so si grešine kaj maliga plačali v dnarjih kakor činž (obresti) izgovorili, drugo pa, ker so delovcov potrebovali, si dela 2, 3, 4 dni v tedni peš ali pa z živino izgovorili, in to so ljudje tlako imenovali. Tako so ljudje grunte (zemljiša) prevzeli, in če kter ni hotel kontrakta deržati, s katerim je grunt od grešine prevzel, je gospod imel pravico taciga kmeta iz grunta spoditi in grunt drugimu dati, kakor ima še dan današnji vsak pravico štantmana spoditi, če štantniga kontrakta noče deržati. Veliko sto let so kmetje per nas tako bili, so bili njih grunti mitni in jih niso v last imeli. To je lej ravno tako, kakor ako bi ti imel veliko polja, vinogradov itd., de bi si ondi hišo postavil in bi od nje živel, tebi pa za činž vsako leto nekaj v dnarjih plačoval, drugo pa, postavim, vsak mesec ali teden en dan tlake opravljal. Če bi on ali pa pozneje njegov sin se ti vstavil, se zoper tebe spuntal in ti ne hotel nič več tlake opravljeti, bi ti pravico imel, mu njivo spet vzeti in jo ali sam imeti, ali pa komu drugimu spet tako v štant dati.

Rajniki presvitli Cesar Jožef je grešinam vkal svojim kmetam pervoliti, da smejo kmetje svoje grunte nekoliko plačati ali kauftati zato, de grešine kmetov ne morejo več tako lahko kakor kake štantmane iz gruntov izgnati in jim grunte vzeti kakor poprej, ampak de jih nekoliko v last imajo. Od tistiga časa so gruntje večdelj že kauftani, in clo malo jih je že zdej, de bi ne bili. To je dobiček bil za kmeta in za gospoda. Pa veste, de s kauftertom kmetje niso gruntov popolnoma v last kupili, zakaj kauftert je bil večdelj clo majhin, po 60, 70, 80, 100 f, grunti pa so bili več vredni, po 600—1200 f in nekateri še več. Kmetje niso mogli zmagati toliko plačati in grunte popolnoma od grešin v last kupiti, zatorej je še veliko koptala grešinam na grunth ostalo. Od tega ne še plačaniga koptalja morajo še kmetje činž vsako leto opravljeti, činžin dnar, kazen; drugo pa z delam, s tlako, peš in živino; posebno ker grešine za svoje posestva delovcov potrebujejo. Tega koptalja, ki je še na grunthih, grešine ne morejo zgubiti, imajo po kontraktih pravico do

njih, in s puntanjem kmetje ne morejo nič opraviti, ampak se le še bolj nesrečne store.

Vidite, farmanje moji, tako so te reči, in prav tako vse po resnici in nič drugač ne, in kteri me in to, kar sim povedal, prav umejo, lahko spoznajo, de punt je hudobija, ki je vsi pravici nasproti in kontraktam in dolžnostim in so kazni vredni in nič dobrega ne morejo pernesti. Če bi kontrakte tako lahko ljudje overgli, kadar bi se jim zdelo, kakšna bi se tudi vam godila, ker vsak človek ima kakšen kontrakt s kom? Kje bi bila pravica? Kje poštenje? Kje vera med ljudmi? Kje bi kdo mogel kaj svojiga imenovati in brez skerbi imeti? Kje bi kter dolžnik hotel spoznati, de je dolžnik?

Vidite, farmanje moji, kako silno vas tisti ali iz nevednosti, ki teh reči ne umejo, ali pa iz hudobije golufajo, ki vas šuntajo in k puntu vne-majo, iz kteriga nič dobriga priti ne more. Vidite tudi, de ni hudobni duh, kakor pravite, tlake iznajdil, ampak vaši spredniki, so z grešinami v take kontrakte radovoljno pervolili in grunte tako prevzeli ki jih plačati niso mogli, in vi, njih erbi, ste v te pravice stopili, in tudi cesar ne bo pervolil, de bi ljudje puntali se in de bi sami sebi pravico delali in stare kontrakte zato, ki so jim zoperni, overgli. Verjemite mi, de s puntam razžalite Boga, ki v svetim pismu oznanuje, de si tist sam nesrečo in pogubljenje nakopuje, kteri se vikši oblasti vstavlja. Cesar ima soldate, ima moč vžugati puntarje, je ena kompanija soldatov premalo, jih bo poslal en regiment, dva tri, če bo potreba. Kaj boste vi storili? Kaj opravili? Kakšno sramoto in škodo boste imeli? Ali se spomnite, farmanje, de pred več letmi so se bili nekteri kmetje zoper turnsko grešino spuntali. Kaj se je zgodilo, ki se niso hoteli podati? Nekteri so bili ubiti, nekteri neusmileno tepeni, nekteri so ob vse peršli. Se spomnite, kaj se je pred 3, 4 letmi z nekimi kmeti Bajnovškimi zgodilo, ki so se spuntali? Cela kompanija soldatov je peršla, so jih topli, de je bil strah, so jim vse pobrali, kar so imeli, nekterim so pa grunte vzeli. Po cesarski postavi ima grunta gosposka pravico kmeta, ki se punta, abstif-tati, to je, ga iz grunta spoditi, če kontrakta noče deržati, s kterim je grunt prevzel, in se punta. Kaj je dozdej pomagalo kmetam, ki so se puntali? Ali nimajo zato nič flake?

Verjemite, farmanje, de jez in tudi več delj grešin, ki imamo tlačane, želimo, de bi tlake ne bilo, toda pustiti jo, dokler plačana ni, ne moremo, in ne smemo, ker se to brez pervolenja vikših zgoditi ne sme. Tlaka bo minula morebiti kterkrat in prav resnično želim, de bi, pa nikdar ne s puntanjem. Po dveh potih zamore to zgoditi se: 1. če kmetje tlako v last plačajo, kakor so jo nekteri že v kleveško grešino plačali; 2. če cesar grešinam tlako plača, tode bi mogli pa kmetje cesarju to počasi poverniti. Nobeno teh dvojih pa se naenkrt zgoditi ne more, ne od kmetov, ker nimajo vsi toliko dnarjev, de bi mogli grešinam tlako v last precej plačati, ne od cesarja, ker tudi cesarske kase nimajo tako veliko dnarjev, de bi za vse kmete naenkrt tlako plačale. Verjemite, farmanje, de naš milostivi cesar tudi misli na vas, tudi on ve, de tlako delate, verjemite, de ni bolšiga, bolj miroljubnega serca mem njegoviga (ki noče nobenimu krivice); pa z eno samo besedo, z enim ukazam se to ne da ovreči in grešinam tolikšna škoda brez povračila narediti. Morebiti in upati je, de naš milostivi cesar že davnej misli na pota, po kterih bi se to dalo storiti; počakajte, da izpeljajo, de bo brez škode grešinam in vam. S puntanjem bi vi utegnili njegove misli in sklepe (le) razdreti ali pa jih še bolj v daljne čase odriniti. Ne verjemite šuntarjem, naj bo kdor hoče in kjer koli hoče. Golufajo vas in v nesrečo spravljajo, ki vam ne bodo hoteli potlej nič ne poverniti in pomagati, ki boste škodo imeli, ampak se bodo skrili in svoje poprešne besede tajili. Pa tudi štrafani bodo.

Iz tega tedaj lahko spoznate, farmanje, de punti vas gotovo ne bodo peljali izpolniti vaše želje, ampak vas bodo v prav veliko škodo spravili; torej nehajte in čakajte, kar bodo vikši sklenili. Če imate pa kakšno pravično tožbo, imate kresijo in lantovž in druge vikši, ondi se oglasite in pravice išite, ne s puntam. Ktir ima pameť, me bo zastopil in se po tem ravnal.

Slovensko delovno ljudstvo in šolnine

Šolnine, o katerih se je toliko govorilo, in katerim smo študentje od vsega početka napovedali neizprosni boj, so dale povod, da je meddruštveni odbor na ljubljanski univerzi letos izdelal posebno spomenico za odpravo šolnin in znižanje taks, s katero je hotel statistično dokazati, kako so šolnine krivične, posebno za študenta, ki izhaja iz slovenskega delovnega ljudstva.

Radi tega je bilo nujno ustvariti si realno sliko o materialnem položaju slovenskega kmeta, delavca, uradnika, trgovca, obrtnika, t. j. stanu, iz katerega prihaja na univerzo največ študentov, da se je moglo na podlagi splošne socialne slike slovenskega prebivalstva ugotoviti, ali more slovenski delavec in kmet res še plačevati nove davke, nove davke za primarne pravice do kulture in izobrazbe. Ali že ne plačamo dovolj? Ali more slovenski človek sploh še prenesti kakšno novo obremenitev? — Od vsch početkov smo vprašanje šolnin obravnavali preveč odmaknjeno od vprašanja socialnega stanja stanov, iz katerih prihajajo slovenski študentje.

To so vprašanja, ki smo si jih postavili in na katere smo skušali odgovoriti v posameznih socialnih slikah, našega kmeta, delavca, uradnika, trgovca, obrtnika in končno tudi študenta na podlagi statistik in najbolj konkretnih dejstev; ker je to kratek prerez slovenskega delovnega človeka, se nam zdi prav, da tudi širšo javnost seznanimo z rezultati, na podlagi katerih se bo moglo soditi, v kako težkem položaju se nahaja danes slovenski študent in kako krivična je za Slovenijo vsaka nova obremenitev.

Socialna slika slov. kmeta

Vedno manj kmečkih otrok prihaja v »mestne šole«; njih število pada tako na srednjih šolah, kakor tudi na univerzi. Zakaj? Številke in dejstva naj odgovarjajo na to vprašanje.

Kmečkega prebivalstva je v Sloveniji 720.000 ali 60% vsega prebivalstva. Površine za obdelovanje pa je 8360 km² ali 836.000 ha; torej odpade 1 km² obdelane zemlje na 86 kmetov. Površina njiv znaša 314.000 ha, t. j. 38% vse površine za obdelovanje. V večini drugih pokrajin Jugoslavije je ta številka višja, n. pr.: v Donavski banovini 80%. Povprečno pa odpade na njive v Jugoslaviji 50% površine vse obdelane zemlje.

Na 1 km² njivske površine odpade v Sloveniji torej 221 kmetov. Ta številka nam bo razumljivejša, če vemo, da znaša to število v celi

Jugoslaviji povprečno le	180
Rumuniji	140
Ameriških državah	23

Dalje moramo pripomniti, da 1 km² njiv ne pomeni isto za razne pokrajine. Zakaj hektarski donos na 1 km² njiv je v raznih pokrajinah in državah različen. Ta številka znaša za pšenico v q:

za Jugoslavijo	11,5
Poljsko	11,6
Madžarsko	12,7
Čehoslovaško	14,9
Nemčijo	16,3
Anglijo	20
Severno Irsko	31

(Po dr. Hollmannu)

Iz zgornjih števil je jasno razvidna relativna prenaseljenost (prenaseljenost ob današnjih razmerah) in tudi pomanjkanje živeža pri nas še v večji meri kot v drugih državah.

Kmečkih gospodarstev je v Sloveniji 145.000, a površine kmečke zemlje je 836.000 ha, torej je povprečna velikost slovenske kmetije manjša kot 6 ha. Pozabiti pa ne smemo, da znaša letni dejanski prirastek prebivalstva Slovenije letno preko 14.000 oseb in da postajajo tako razmere vsak dan obupnejše. Toda velika večina nima niti 6 ha! Nič zemlje oz. le dva ha ima 64 tisoč kmečkih gospodarstev, t. j. 40%. Od 2—5 ha ima 38 tisoč kmečkih gospodarstev, t. j. 24%. Sto tisoč kmečkih gospodarstev nima torej niti 5 ha zemlje! Preko 100 tisoč družin malih kmetov, bajtarjev in kajzarjev ne more živeti od zemlje, preko 100 tisoč družin mora iskati mezdnega zaslužka! Le 33%, t. j. 51.000 posestnikov ima preko 5 ha, a le malo jih je, ki bi imeli dovolj za življenje. Nasprotno pa ima okoli 200 fevdalcev in drugih veleposestnikov po 75 ha zemlje. Zemljišča v velikosti 5—10 ha ima 21% posestnikov, v velikosti 10—20 ha 11,3%, v velikosti 20—100 ha 3,3%, a nad 100 ha 0,4% vseh zemljiških posestnikov.

Circulus vitiosus

Krog okrog gospoda Ehrlicha je ves iz sebe. Že dober mesec je tega, ko smo postavili proti bolnim težnjam, ki se pojavljajo in iščejo rešitve povsod okrog po svetu le pri nas in iz nas samih ne, misel da bodi naše delo posvečeno našemu ljudstvu, slovenski zemlji. Našemu dragemu neprijatelju ne more in ne more v glavo.

»Naš narod je bil in bo vedno zvest Rimu, pa če vi od Moskve odstopite ali se ji pridružite« drhti od razburjenja v zadnji »Straži«. Ne, dragi gospodje. Saj vprašanje ni v tem in mi smo ga postavili dovolj jasno. Zakaj se izmikate ravnemu odgovoru? Mar se Vam zdi tako nevarno, da bi naš človek že enkrat pričel z lastno glavo misliti in po lastni glavi urejati ta skromni prostorček, kjer živi?

Ali imate tako malo zaupanja vanj in vase? Ali pa mu morda ne privoščite niti drobca svobode, spoznanja in sreče, ki bi jo vžil že na tem svetu?

Želeli bi, da Vam le prevelika vnema za dobro stvar jemlje čist pogled in zavaja v sumničnija, ki niso Vam v čast in nam ne v škodo.

Le pomagajmo še sami!

Društvo slušateljev juridične fakultete je lani zahtevalo, da se vsi zakoni objavljajo hkratu tudi v autentičnem slovenskem besedilu. V zadnjem času je podoben predlog stavljal tudi dr. Egon Starč v slovenski Odvetniški zbornici. Kolikor vemo, sta to do sedaj edina glasova o tem važnem vprašanju in menda nam ni treba načelnjati še posebne debate o tem, ali je navedena zahteva upravičena.

Danes pa stojimo pred prečudnim vprašanjem: odkod to, da je v načrt enotnega obč. drž. zakonika prišla na zahtevo profesorja slovenske univerze določba, da ima edino srbohrvatski tekst veljati za autentičen.

„Španska tragedija“

Les Nouvelles Littéraires,
17. oktobra 1936.

Pod tem naslovom prinašajo »Les Nouvelles Littéraires« sledeče kratko poročilo z ozirom na

Ako to preračunamo, vidimo naslednje: 64% vseh kmečkih družin ali 460.000 oseb ima zemljišča v velikosti 0—5 ha, skupno približno 150.000 ha, t. j. dobrih 18% obdelane zemlje; okoli 32% vseh kmečkih družin ali 230.000 oseb, ima zemljišča v velikosti 5—20 ha, skupno približno 420.000 ha ali 52% zemlje. A posestva v velikosti nad 20 ha ima le 3,7% posestnikov, t. j. okoli 6000 oseb; teh 6000 oseb ima 240.000 ha, t. j. 30% vse obdelane zemlje. 460 tisoč oseb ima le 18 odstotkov obdelane zemlje, a 6000 velikih kmetov, veleposestnikov in fevdalcev ima 30% zemlje. Če še pripomnimo, da je v Sloveniji približno 10.000 viničarjev, 40.000 kmečkih hlapcev in dekel ter 25.000 dninarjev ter 5000 sezonskih kmečkih delavcev, t. j. 80.000 oseb »kmečke raje«, je ta slika v glavnem popolna. Nič manj obupne razmere, kot smo jih videli pri posesti zemlje za obdelovanje, ne vladajo tudi pri gozdni posesti.

Gozda je v Sloveniji 42,5% vse površine, toda od 140.000 gozdnih posestnikov, ima 120.000 posestnikov, t. j. 85% le eno tretjino gozda — a 20.000 gozdnih posestnikov (t. j. 15%) ima dve tretjini gozda. Od tega ima 745 gospodarstev 200.000 hektarov, t. j. približno toliko kot 120.000 kmečkih gospodarstev. Številke živo bijejo v oči. Fevdalizem živi še danes!

Pa tudi ta zemlja, ki jo poseduje slovenski kmet, ni prvovrstna. Humusna plast je plitva in težka, zaradi prodaste podlage potrebuje obilno dežja. Radi slabe kakovosti zemlje obdeluje kmet zemljo z največjo intenzivnostjo in velikim trpljenjem. Zemlja spada med najslabše v državi. Ni čudno, da ima slovenski kmet kljub napornejšemu delu in ob večjih produkcijskih stroških manjši hektarski donos kot druge pokrajine (Vojvodina, Slavonija). Radi pomanjkanja sveta in slabe kakovosti tal je Slovenija pasivna: Vsako leto mora uvažati približno 4000 vagonov krušnega žita. A vso revščino prebivalstva vidimo iz dejstva, da so strokovnjaki izračunali, da bi morali uvažati 7000 vagonov, nujno potrebnih za prehrano. Obupnih posestnih razmer pa tudi ni rešila agrarna reforma. (Se nadaljuje.)

Malenkosti dneva . . .

vznemirljive vesti o smrti nekaterih španskih pisateljev in znamenitih slikarjev:

Časopisje je v zadnjem času neprenehoma poročalo o umorih različnih španskih pisateljev in umetnikov. — Med drugim so imenovali tudi slikarja Zuloaga in dramatika Benaventa, češ da so ju umorile vladne čete. Na srečo pa to ni točno in Benavente sporoča, da je bil ves ta čas v Valenciji.

Žal pa ni tako s pesnikom Garcia Lorca. H. G. Wells je vprašal v imenu internacionalne organizacije Pen kluba vojaške oblasti v Granadi o velikem pesniku in folkloristu. Guverner Espinosa pa je samo odgovoril, da ne ve nič o njem.

Zakaj razširjate alarmantne vesti?

Na univerzi, zlasti med profesorskim zborom, vlada v zadnjem tednu razburjenje, ker so bile raztrosene vesti, da se pripravlja stavka dijaštva. Poizvedovali smo in ugotovili, da ni o kaki stavki razpravljalo nobeno akademsko strokovno društvo in niti ne kak klub na univerzi in so zato vse govornice brez osnove in preprosto izmišljene. »Stražo v viharju«, ki je to vest raztrosila, pozivamo, da zaradi postranskih namenov, ki jih s svojim pisajem zasleduje, ne razširja neresničnih alarmantnih vesti, ki škodijo ugledu univerze.

Nekaj malega za slovenskega slovnčarja

V izložbi tvrdke Bat'a v Šelenburgovi ulici bemo sledeče:

»V nemogočnosti da bi se vdali pritisku katerega mi izvršujemo na cene obutvi v korist konzumenta, naši konkurenti in njihovi soborci, za visoke cene industrijskih in obrtniških izdelkov, se že pet let borjo, da bi se nas otresli. Sredstvo borbe proti nas je opravljanje. Komaj smo eno laž pobili, že so eno novo skovali.

V želji da bi pridobili državno oblast proti nas, oni se poslužujejo lažnjivih trditvev v pogledu naše davčne obveze. Enkrat jo cenijo na 900.000, drugič na 160.000 Din, a tretjič sploh ne postoja.«

Človek bi moral imeti Bat'a-pneumatiko v trebuhu namesto želodca, da bi prebavljaval takole quasi-slovenščino.

Priporočila se kavarna Prešeren

Knjigarna

Kleinmayr & Bamberg

Ljubljana, Miklošičeva c. 16

Telefon 31-33

priporočila svojo bogato zalogo znanstvenih, strokovnih in drugih knjig v raznih jezikih. — Pri tem opozarja, da so vse knjige nemškega izvora sedaj za 25% (za četrtino) cenejše.

Pri zanesljivem jamstvu dovoljuje odplačevanje v rednih mesečnih obrokih.

Nakup dobroohranjenih antikvarnih knjig.

Znižane cene

ima o p. n. g. akademiki v frizerskem salonu

Stane Rakar

Ljubljana, Prešernova ul. 7

Poleg glavne pošte (Vežni vhod)

Priporočila se

najmoderneje urejena lekarna

DR. G. PICCOLI

Ljubljana (nasproti nebotičnika).

Oddajajo se zdravila na recepte za vse bolniške blagajne.